

ENERGIEPREMIES EN
GOEDKOPE LENINGEN
OM UW WONING
TE RENOVEREN
2015

WWW.LEEFMILIEU.BRUSSELS

INHOUDSOPGAVE

Duurzame steun voor iedereen	3
Waarom investeren in uw woning?	4
Gewestelijke en gemeentelijke steun	6
De woning van morgen: heel comfortabel en heel zuinig!	10
Alle steunmaatregelen in 2015 voor particulieren in het Brussels Gewest	12
Tien prioriteiten voor een energiezuinige woning	14
Energieprestatie van gebouwen (EPB)	16
Steunmaatregelen voor ondernemingen	18
Meer info	20

DUURZAME STEUN VOOR IEDEREEN

Op 10 jaar tijd is het energieverbruik van de Brusselaars gedaald met 25% per inwoner. En dit dankzij een reeks maatregelen die de burgers hebben overtuigd om te investeren in de isolatie van hun woning, de keuze voor een doeltreffende verwarmingsketel, de installatie van zonnepanelen of de aankoop van energiezuinige huishoudtoestellen. De voordelen voor het leefmilieu en voor het gezinsbudget zijn groot.

Sinds 2004 heeft het Gewest bijna 160.000 energiepremies toegekend. Het doel is nog steeds om de energieprestaties en de milieukwaliteit van gebouwen te verbeteren. Niet minder dan 110 miljoen euro werd geïnvesteerd in acties van particulieren, ondernemingen en openbare diensten.

Brusselse gezinnen kunnen bovendien gebruikmaken van een specifieke financieringsformule, de Brusselse groene lening. Een renteloze lening, waarvoor 85% van de Brusselaars in aanmerking komt.

Er zijn flink wat mogelijkheden om actie te ondernemen. Ze liggen in het bereik van iedereen, en dat ze doeltreffend zijn bewijzen de bemoedigende resultaten die nu reeds werden geboekt. In 2015 zal elke Brusselaar, voor een rationeel energiegebruik, kunnen genieten van steun op maat van zijn behoeften.

In deze brochure zult u alle steunmaatregelen ontdekken waarmee u in staat bent minder te verbruiken, uw woning comfortabeler te maken en uw leefomgeving te beschermen. Van Brussel een aangename en energie-efficiënte stad maken ligt nu binnen ons bereik!

Veel leesplezier.

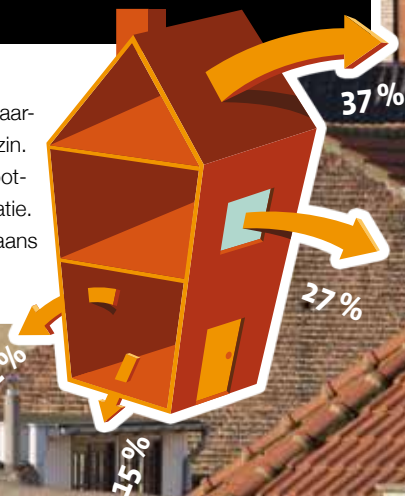
CÉLINE FREMAULT
Minister van Leefmilieu en Energie

WAAROM INVESTEREN IN

WARMTEVERLIES BIJ EEN RIJWONING

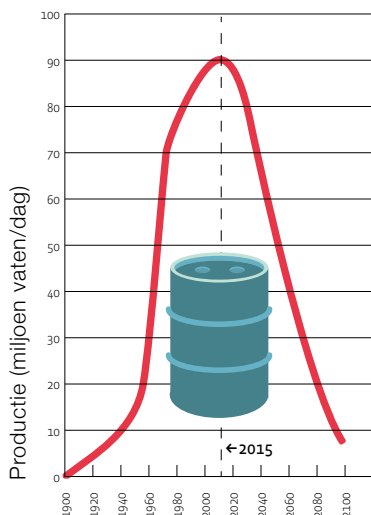
1 HUIZEN ALS EEN ZEEF?

1.400€, zoveel bedraagt de gemiddelde jaarlijkse energiefactuur van een Brussels gezin. Daarvan gaat 60% naar verwarming. De allergeenste prioriteit om die factuur te verminderen, is isolatie. Zeker als men weet dat de Brusselse huizen doorgaans heel slecht geïsoleerd zijn.

2 STEEDS STIJGENDE ENERGIEPRIJZEN

De energieprijzen stijgen regelmatig. Deze grafiek maakt duidelijk waarom: de beschikbare hoeveelheid niet-hernieuwbare energie (aardolie, gas) neemt af en zal op een dag niet meer tegemoetkomen aan onze behoeften. Onze facturen zullen steil de hoogte ingaan.

UW WONING?

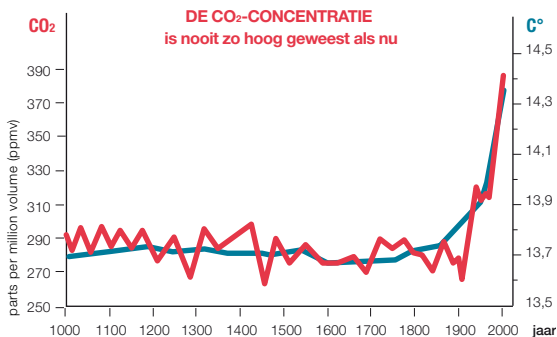
4 FINANCIËLE STEUN VOOR IEDEREEN

Door alle steunmaatregelen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te combineren kunt u een aanzienlijk deel van uw investeringen dekken. De steun is ook hoger naarmate het inkomen lager is. En bovendien is er de Brusselse groene lening, waarmee een groot aantal gezinnen tegen een interest van 0 procent kan lenen.

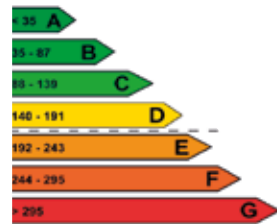
3 DE AARDE WARMT OP

Het lijkt geen twijfel meer: door onze uitstoot van broeikasgassen raakt het klimaat uit evenwicht. Door uw woning te isoleren helpt u om minder broeikasgassen uit te stoten en beschermt u zich tegen koude en hitte.

5 EEN BELEGGING VOOR DE TOEKOMST

Elke woning moet over een energieprestatiecertificaat (EPB) beschikken. Dat is een soort van energierapport. Als u voor uw woning in energiebesparing investeert, zorgt dat voor een beter rapport.

GEWESTELIJKE EN GEMEENTELIJKE STEUN

Er bestaan verschillende steunmaatregelen, premies en subsidies voor de Brusselaars. De energie- en de renovatiepremie, beide gewestelijk, werken met drie inkomensdrempels. Voor eigenaars en huurders met een bescheiden inkomen zijn de premies groter. Investeren in energiebesparing en flink wat besparen op de energiefactuur, is vanaf nu voor iedereen haalbaar.*

GEWESTELIJKE ENERGIEPREMIES

De energiepremie zijn financiële stimuli van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om burgers te helpen investeren in werkzaamheden, huishoudtoestellen en studies die de energie-efficiëntie bevorderen of gebruik te maken van hernieuwbare energiebronnen. Dankzij deze premies kunt u uw energiefactuur sterk doen dalen. Ze zijn van toepassing op de isolatie van uw gebouw, de efficiëntie van uw verwarmings- en warmwaterinstallatie, de efficiëntie van uw verluchtingsstelsel, het gebruik van hernieuwbare energie, audits en energiezuinige huishoudtoestellen. Aanvragen voor energiepremie moet u doorgaans na de werkzaamheden indienen.

i Leefmilieu Brussel

02 775 75 75, info@leefmilieu.irisnet.be
www.leefmilieu.brussels/energiepremie

DE INKOMENSCATEGORIEËN

Categorie	Inkomensplafond bij een alleenstaande persoon	Inkomensplafond bij samenwonenden of een (echt)paar*
Basiscategorie (standaard voor iedereen)	Meer dan 60.000€	Meer dan 75.000€
Gemiddelde-inkomenscategorie	Tussen 30.000 en 60.000€	Tussen 45.000 en 75.000€
Lage-inkomenscategorie	Minder dan 30.000€	Minder dan 45.000€

* Indien echtgenoot/echtgenote of samenwonende van ouder dan 18 jaar zoals vermeld in de gezinssamenstelling die minder dan 3 maand voor de indieningsdatum van de premieaanvraag werd afgeleverd door het gemeentebestuur.

GEWESTELIJKE RENOVATIE- PREMIES : TOT 80 %

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent renovatiepremies toe. Die mogen gecombineerd worden met de energiepremies. Het bedrag van de premie wordt berekend in functie van de ligging van de woning, het gezinsinkomen en de maximumbedragen die per type van werkzaamheid werden vastgelegd. Deze premies, enkel voor gebouwen van minstens dertig jaar oud, zijn uitsluitend voor eigenaars die zelf in hun woning wonen of deze ter beschikking hebben gesteld van een sociaal verhuurkantoor. In dit laatste geval kan de premie tot 80 % van de subsidieerbare uitgaven bedragen. Aanvragen voor renovatiepremies moet u zonder uitzondering voor aanvang van de werkzaamheden indienen.

DE INKOMENSCATEGORIEËN*

Aanvrager: eigenaar die zijn/haar pand bewoont	buiten RVOHR	binnen RVOHR	in een wijkcontract
Inkomen van minder dan 33.525,36 €	70 %	70 %	70 %
Inkomen van 33.525,36 tot 67.050,72 €	30 %	40 %	50 %
Inkomen van meer dan 67.050,72 €	geen premie	30 %	40 %

* Deze drempels worden verhoogd met 5.000 € per persoon fiscaal ten laste en met 5.000 € voor aanvragers jonger dan 35 jaar.

i vzw Stadswinkel

02 219 40 60, www.stadswinkel.be

Eigenaars die een beroep doen op de renovatiepremie hebben recht op **een voorschot van 90 %** van het geraamde premiebedrag.

ENKEL VOOR BEVOEGD VERKLAARDE AANNEMERS

Alle steun die in deze brochure vermeld staat, is beperkt tot de werken die gebeuren door bevoegd verklaarde aannemers die ingeschreven staan bij de **Kruispuntbank voor Ondernemingen (KBO)**.

BELASTINGVERMINDERING: ENKEL VOOR DAKISOLATIE

Door de zesde staatshervorming is, sinds 1 juli 2014, de bevoegdheid wat betreft belastingvermindering voor dakisolatie van een woning, overgedragen aan de Gewesten. Zij moeten voortaan het belastingvoordeel bepalen voor uitgaven voor dakisolatie.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bereidt momenteel zijn belastinghervorming voor 2017 voor. Intussen blijft de huidige wetgeving van toepassing. Dat betekent dat de belastingvermindering van 30% behouden blijft voor dakisolatie.

i **Federale Overheidsdienst Financiën**

02 572 57 57 – www.minfin.fgov.be > Particulieren > Woning > Belastingverminderingen > Energiebesparing

TECHNISCHE EN ADMINISTRATIEVE EISEN

Opgelet: alle gesubsidieerde werkzaamheden moeten voldoen aan bijkomende technische en/of administratieve eisen. Informeer u alvorens met de werkzaamheden te beginnen!

GEMEENTELIJKE PREMIES

Veel Brusselse gemeenten kennen premies toe voor energiebesparende investeringen. De regeling verschilt van gemeente tot gemeente: ga bij uw gemeentebestuur na of u wel voldoet aan de technische en administratieve voorwaarden.

i De stedenbouwkundige of milieudienst van uw gemeente of raadpleeg de website www.huisvesting.brussels

ALLEMAAL COMBINEERBAAR

U kunt alle steunmaatregelen met elkaar combineren. Samen mogen de energie- en de renovatiepremie evenwel niet boven 90% van het investeringsbedrag uitkomen.

LENINGEN EN VOORFINANCIERINGEN: INVESTEREN ZONDER BESPARINGEN

Brusselse groene lening: als aan bepaalde inkomensvoorwaarden voldaan wordt, kent het Brussels Gewest particulieren via de solidaire-leningen-organisatie Crédal een groene lening toe, aan een interest van 0%.

Met deze lening kunnen mensen aan 0% geld lenen voor isolatiewerkzaamheden en verbeteringen aan hun verwarmingssysteem. Alle inwoners kunnen die lening krijgen, voor zover het netto belastbaar inkomen minder dan 30.000€ per jaar voor één persoon bedraagt of minder dan 60.000€ voor samenwonende personen. Die plafonds worden verhoogd met 5.000€ per persoon fiscaal ten laste en voor aanvragers jonger dan 35 jaar. Zelfs huurders kunnen een Brusselse groene lening krijgen.

i www.credal.be (FR), 02 213 38 31

DE BRUSSELSE GROENE LENING

Om energiebesparende werken in zijn woning te financieren

 leefmilieu brussel
Brussels Gewest

www.leefmilieubrussel.be

Blijven huurders in de kou staan?

Helemaal niet. Huurders kunnen energiepremie krijgen. Dat geldt trouwens ook voor eigenaars die hun woning verhuren. Als bovendien een **sociaal verhuurkantoor (SVK)** de woning beheert, dan kan dat kantoor renovatiepremie aanvragen en de hoogste schijf van de energiepremie krijgen.

DE WONING VAN MORGEN: HEEL COMFORTABEL EN HEEL ZUINIG!

In een zeer energiezuinige woning, ofwel lage-energie-, zeer-lage-energie of, beter nog, passiefwoning, kan men het verbruik stevig terugschroeven en tegelijkertijd flink aan comfort winnen. Minder energieverbruik betekent ook minder vervuilende uitstoot. Sommige Brusselse eigenaars hebben de sprong al gewaagd, en met succes. Financiële steunmaatregelen en gratis technische ondersteuning van het Gewest, vormden daarbij een goede stimulans.

Deze erg comfortabele en erg zuinige woningen werden globaal, volgens het te bereiken energieverbruik uitgedacht: evenwicht tussen goede isolatie en eenvoudige en efficiënte technieken, beheer van het zonlicht, plaats voor hernieuwbare energiebronnen... Een echte energierevolutie in de bouw, die dankzij de talrijke financiële stimulansen van het Brussels Gewest mogelijk wordt.

Een lage-energiewoning verbruikt drie tot vier keer minder dan een huis dat niet gerenoveerd werd. En wist u dat een passiefwoning tien keer minder kan verbruiken?

NAAR HOGE ENERGIE-EFFICIËNTIE!

Het Gewest investeert veel in gebouwen met zeer hoge energie-efficiëntie. Gesterkt door de opgebouwde ervaring (800.000 m² passiefgebouwen opgeleverd of in aanbouw), heeft Brussel gekozen voor een ambitieus energiebeleid om zich voor te bereiden op de toekomstige “bijna nul-energie”-vereiste die verplicht wordt in alle lidstaten in 2020. De bouwsector heeft aangetoond dat hij over de juiste knowhow beschikt om gebouwen met hoge energie-efficiëntie neer te zetten, tegen een aanvaardbare prijs en eenvoudig in gebruik.

In 2015 stimuleren de gewestelijke premies nog steeds het ontwerp van woningen met hoge energie-efficiëntie (premie voor “passiefniewbouw”, “passiefrenovatie”, “lage-energie-renovatie” en “zeer-lage-energie-renovatie”). Kiest u voor natuurlijke materialen, dan zijn er ook nog bonussen. Profiteer ervan!

* Aanvragen voor B10-premie –
Passiefniewbouw – kunnen enkel behandeld worden
als de stedenbouwkundige vergunning ingediend
werd voor 1 januari 2015.

 www.leefmilieu.brussels/energiepremie

ALLE STEUNMAATREGELEN IN 2015 VOOR PARTICULIEREN IN HET BRUSS

ENERGIEPREMIES*

+10% als het gebouw
in een RVOHR*-zone ligt

Studies en follow-up	Energieaudit	400 € (max. 50% van de factuur)
	Energieontwerpstudie	50%
	Blowerdoortest	500 €/individuele woning
	Technische follow-up	
Isolatie en verluchting	Passief- of lage-energiegebouw	30-180 €/m ² tot 100 m ² , 15-125 €/bijkomende m ²
	Dakisolatie**	15-45 €/m ²
	Muurisolatie	8-60 €/m ² (max. 50% van de factuur)
	Vloerisolatie	20-40 €/m ²
	Plaatsing superisolerende beglazing	10-60 €/m ²
	Groendak	20-70 €/m ² (max. 100 m ²)
	Buitenzonnewering	25-65 €/m ²
	Verluchting	50-3.500 €/installatie (max. 30% van de factuur)
Verwarming	Efficiënte verwarmingsketel	500-700 €/installatie + 5 €/kW boven 40 kW
	Verwarmingsinstallatie	
	Boiler	125-500 €/installatie
	Pomp met veranderlijke snelheid	50-100 €/systeem
	Warmteregulatie	10-30 €/kraan + 25-100 €/thermostaat
	Warmtepomp	4.250-4.750 €/installatie (max. 50%)
Hernieuwbare energiebronnen	Thermische zonnepanelen	2.500-3.500 €/installatie tot 4 m ² + 200 €/m ² bo
	Fotovoltaïsche zonnepanelen	0,25-1 €/pW (max. 30%)
	Warmtekrachtkoppeling	3.500 € x $\sqrt{\text{Elektrisch vermogen}}$ (max. 30% indien
Huishoudtoestellen	Koelkast en diepvriezer A++	50-500 €/installatie (max. 50%)
	Elektrische droogkast A	50-500 €/installatie (max. 50%)
Andere	Regenwatertank	
	Verbetering binnenterrein van huizenblok	
	Sanitaire toestellen	

* Ruimte voor Versterkte Ontwikkeling van Huisvesting en Renovatie.

** Belastingaftrek: dakisolatie tegen 30%
(zie bepalingen van de FOD Financiën).

1. Het minimale bedrag van een energiepremie ligt vast op 50 €. Elke aanvraag waarvoor het premiebedrag lager dan 50 € blijkt te liggen, wordt zonder gevolg geklasseerd.

RENOVATIEPREMIES²

Bedrag van de subsidieerbare werkzaamheden
waarop een wegingscoëfficiënt van 30% tot 80% van toepassing is

BRUSSELSE GROENE LENING

max. 12% van de subsidieerbare werkzaamheden

(max. 150 m²)

20 of 25 €/m² (+ dichting 80 of 100 €/m² + structuur 65 €/m²) ja

20 of 25 €/m² (+ gevelbekleding 40 - 60 €/m² + cementering 50 €/m²) ja

20 of 25 €/m² ja

150 tot 300 €/m² + akoestische beglazing 50 €/m² (enkel houten ramen) ja

100 €/m² (waterdichting inbegrepen)

75 tot 250 €/verlucht vertrek (enkel mechanische verluchting) ja

1.500 €/woning ja

20 €/m²

600 €/woning (op gas) ja

Inbegrepen in de 'verwarmingsinstallatie' ja

ven 4 m² (max. 50%)

elektr. P ≤ 5 kW)

1.500 €

max. 2.000 €/woning

max. 700 €/toestel + max. 5 toestellen/woning

2. Er kan geen renovatiepremie betaald worden als de 'aanvaarde werkzaamheden' uit een aanvraagdossier niet minstens 1.250 € bedragen (btw inbegrepen).

TIEN PRIORITEITEN VOOR EEN ENERGIE- ZUINIGE WONING

Wat voor zin heeft het te investeren in een superefficiënte verwarmingsketel als uw huis niet geïsoleerd is en de warmte zomaar naar buiten vliegt? Dit voorbeeld toont goed aan dat we stap voor stap te werk moeten gaan als we energie willen besparen. De volgende tien prioriteiten helpen u op weg.

1. EEN BALANS EN EEN STAND VAN ZAKEN OPMAKEN

De eerste noodzakelijke stap is een stand van zaken opmaken. U kunt een gratis bezoek aanvragen van een deskundige van het Energiehuis, die voor u een op maat gesneden actieplan met persoonlijke tips zal opstellen (zie kader p. 15). Wenst u een grondigere analyse van uw gebouw, dan kunt u tegen betaling een beroep doen op de diensten van een energieauditor. Als u een erkende energieauditor kiest, dan verkrijgt u een energiepremie.

i Energiehuis, 02 563 40 00,
www.maisonenergiehuis.be/nl,
www.leefmilieu.brussels/energieaudit

2. HET DAK ISOLEREN

Een goed geïsoleerd dak kan meer dan 30% energiebesparing opleveren.

3. DEUREN EN VENSTERS ISOLEREN

Superisolerend glas en afgedichte deuren en vensters zetten eveneens de schaar in de energiefactuur. Ook het thermische en het geluidscomfort gaan erop vooruit.

Milieuvriendelijk isolatiemateriaal

Als verschillende isolatiematerialen dezelfde thermische eigenschappen hebben, kies dan voor het milieuvriendelijkste materiaal. Aanbevolen materialen zijn cellulosevlokken, houtwol, hennepvezels, vlasvezels, kurk... Deze isolerende materialen geven u recht op een bonus op uw energiepremie van 10€/m² alsook op een bonus op de renovatiepremie. Ze zorgen voor comfort in de zomer en voor een veel betere vochtregeling dan de klassieke isolatiematerialen. Kies overigens voor hout met een duurzaamheidslabel wanneer u uw ramen moet vervangen of een zonnewering moet aanbrengen. Hiervoor krijgt u een bonus op uw energiepremie van 30€/m² alsook een voordeligere renovatiepremie.

4. MUREN EN VLOEREN ISOLEREN

Een combinatie van efficiënte muur- en vloerisolatie zorgt voor een winst van 20% op uw verwarmingsfactuur.

5. DE WONING VERLUCHTEN

In een goed geïsoleerd huis is een goede verluchting absoluut noodzakelijk om de vochtigheid en de vervuilde lucht af te voeren en te vervangen door verse lucht. Kies voor een passend verluchtingsstelsel. Een gecentraliseerd systeem met warmterecuperatie is het efficiëntst.

6. DE VERWARMINGSPRESTATIE VERBETEREN

Nadat uw woning geïsoleerd is, mag u niet vergeten uw verwarmingssysteem te optimaliseren: kies voor een condensatieketel (HR TOP) en regelsystemen (kranen, thermostaten, sonde).

7. DE WARMWATERPRODUCTIE OPTIMALISEREN

Een zonneboiler of een efficiënte doorstroomboiler op aardgas zal de energierekening fors doen dalen.

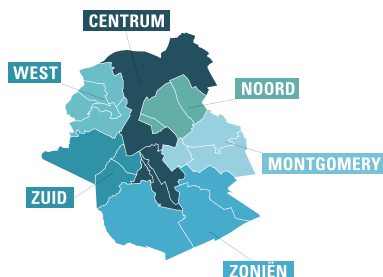

Het Energiehuis

Het Energiehuis geeft iedereen gratis informatie, advies en begeleiding: zowel huurders als eigenaars, bewoners van een appartement of van een huis in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zo krijgt u een deskundige op bezoek die een actieplan voor u opstelt met gepersonaliseerd advies en eventuele gratis ingrepen. Voor werkzaamheden die u wilt uitvoeren kunt u eveneens begeleiding krijgen. Het Energiehuis telt zes lokale kantoren waar u terecht kunt voor informatie.

i 02 563 40 00,
www.maisonenergiehuis.be/nl

8. ZUINIGE HUISHOUDTOESTELLEN KIEZEN

De meest gesofisticeerde moderne huishoudtoestellen verbruiken tot drie keer minder energie dan oudere toestellen. Kies voor de hoogste energieklasse: A+++.

9. ZUINIG VERLICHTEN

Met lampen die heel weinig energie verbruiken, kunt u fors besparen.

10. HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN GEBRUIKEN

Wilt u nog een kers op de taart van uw energiebesparing? Gebruik dan hernieuwbare energie – een zonneboiler, fotovoltaïsche zonnepanelen, een warmtepomp, enz. – of warmtekrachtkoppeling met condensatie.

i Energiehuis 02 563 40 00
www.maisonenergiehuis.be/nl
www.leefmilieu.brussels/hernieuwbare-energie

ENERGIEPRESTATIE VAN GEBOUWEN (EPB)

EFFICIËNT VERWARMEN DANKZIJ DE EPB- VERWARMINGSREGLEMENTERING

DE EPB-VERWARMINGSREGLEMENTERING

Met z'n allen profiteren we van de efficiëntie en het gebruiksgemak van centrale verwarming... Ons leven wordt er dermate door vereenvoudigd dat we al eens vergeten ernaar om te kijken. Nochtans verbruikt een correct geïnstalleerde, propere en goed afgestelde verwarmingsketel minder en gaat hij langer mee. Onze verwarmingssystemen kunnen daarentegen flink wat energie verslinden en zelfs gevaarlijk zijn als we ze uit het oog verliezen of er niet juist

mee omgaan. Daarom heeft het Brussels Gewest de EPB-verwarmingsreglementering ingevoerd, in navolging van de Europese wetgeving.

Deze EPB-verwarmingsreglementering wil ervoor zorgen dat:

1. Nieuwe verwarmingssystemen juist worden geïnstalleerd, via het EPB-opleveringsattest van een verwarmingssysteem.

Een erkend vakman stelt dit attest op, binnen de zes maand na de inwerkingstelling van het verwarmingssysteem. Door de oplevering van een verwarmingssysteem bent u er zeker van dat het systeem correct geïnstalleerd werd en dus een aanzienlijke energiebesparing oplevert. De erkende vakman zal een reeks aandachtspunten nagaan.

De oplevering van een verwarmingssysteem is bovendien noodzakelijk voor de toekenning van een energiepremie.

2. De bestaande verwarmingssystemen werken efficiënt, via het EPB-attest voor het regelmatig nazicht van verwarmingsketels.

Dit verplicht nazicht moet uitgevoerd worden door een erkend vakman en omvat het reinigen van de ketel en van het rookafvoersysteem, het afstellen van de brander, een verbrandingstest en het verifiëren van bepaalde efficiëntie-eisen. Het regelmatig nazicht voor stookolieketels dient jaarlijks te gebeuren, voor gasketels om de drie jaar.

Waarschijnlijk zorgt u reeds voor een regelmatig onderhoud van uw verwarmingsketel. Maar

WIE ZIJN DE ERKENDE VAKLUI OP WIE U EEN BEROEP MOET DOEN?

De lijsten met de erkende vaklui zijn beschikbaar op de website van Leefmilieu Brussel.

dat is niet hetzelfde als het regelmatig nazicht dat de EPB-verwarmingsreglementering oplegt: bij een gewoon onderhoud verifieert men niet of de eisen van de EPB-verwarmingsreglementering nageleefd worden. Een onderhoud hoeft ook niet door een erkend verwarmingsketeltechnicus te worden uitgevoerd. Het zijn dus twee verschillende zaken.

3. Oude verwarmingssystemen (ouder dan vijftien jaar) kunnen behouden worden zonder aanpassingen of vervanging, via het EPB-verwarming-diagnoseverslag.

De diagnose die een erkend vakman stelt, heeft tot doel een “gezondheidsbalans” op te maken van uw verwarmingssysteem en u te informeren over de eventuele wijzigingen die u dient aan te brengen om de energieprestaties van het systeem te verbeteren. Het is een wettelijke verplichting die evenwel niet bindend is; de aanbevelingen van de diagnose zijn raadgevingen die u niet verplicht moet uitvoeren.

i De gids **“Efficiënt verwarmen?”** is beschikbaar op de website van Leefmilieu Brussel: www.leefmilieu.brussels/documentatie of op vraag via 02 775 75 75.

MET KENNIS VAN ZAKEN EEN WONING HUREN OF KOPEN: HET EPB-CERTIFICAAT

HET EPB-CERTIFICAAT: UW TOEKOMSTIGE WONING BETER KENNEN

Voortaan heeft elke woning bij een vastgoedtransactie (verkoop of verhuur) een energieprestatiecertificaat nodig (EPB). Dit EPB-certificaat is het “energie rapport” van de woning en wordt opgesteld door een erkend EPB-certificateur. Aan de hand van deze nieuwe, door het Gewest goedgekeurde reglementering kunnen toekomstige kopers of huurders de energieprestatie van de woningen op de markt onderling vergelijken.

i www.leefmilieu.brussels/epbcertificaat

STEUNMAATREGELEN VOOR ONDERNEMINGEN

*Ook voor vaklui heeft het Brussels Gewest al-
lerhande steunmaatregelen en premies inge-
voerd om minder energie te verbruiken.*

ENERGIEPREMIES

Met de energiepremies van het Brussels Hoofd-
stedelijk Gewest kunt u een aanzienlijk deel van
uw investering terugbetaald krijgen. De premies
bestrijken alle domeinen, gaande van de isolatie

van het gebouw over hernieuwbare energie tot
efficiënte verwarmings- en verlichtingsinstallaties.

i Infodienst 02 775 75 75, www.leefmilieu.brussels/energiepremiestertiairesector

PREMIES VOOR KMO'S

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest biedt u tot
80.000€ steun aan voor uw investering. U kan
steun aanvragen bij het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest voor verschillende uitgaven om uw ener-
gieverbruik te verminderen. Die premies zijn echter
bestemd voor bepaalde activiteitensectoren en
kunnen niet worden gecombineerd met de ener-
giepremies.

i www.werk-economie-emploi.irisnet.be >
Premies en subsidies, 02 800 34 23

BELASTINGAFTREK VOOR ENERGIEBESPARENDE INVESTERINGEN

De federale overheid kent ondernemingen een be-
lastingsvoordeel toe wanneer ze investeren in ener-
giebesparing. Het gaat om een investeringsaftrek
van 13,5% van de waarde van de investering. Dit
bedrag gaat van de winst tijdens de investerings-
periode af. Het Gewest levert een attest af waaruit
blijkt dat de investeringen wel degelijk behoren tot
een van de 12 investeringscategorieën die in aan-
merking komen.

i www.leefmilieu.brussels/energieinvesteringen

HULP OP MAAT: DE FACILITATOR DUURZAME GEBOUWEN

Leefmilieu Brussel heeft een gratis deskundigen-hulpdesk ontwikkeld voor uw projecten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: de dienst “facilitator Duurzame gebouwen”. Deze deskundigen kunnen in elke fase van uw project tussenkomen, zowel voor algemene informatie als voor technisch advies. Hoe sneller de tussenkomst plaatsvindt, hoe meer voordeel u eruit haalt.

i facilitator@leefmilieu.irisnet.be, 0800 85 775

INFORMATIEBRONNEN EN OPLEIDINGEN

- **De Gids Duurzame Gebouwen** is een hulp bij het ontwerpen van al uw projecten rond duurzaam bouwen en renoveren in Brussel. Voortaan vervangt een dynamische webtool de papieren versie van de gids. Wacht niet langer en ontdek de gids op www.leefmilieu.brussels/gidsduurzamegebouwen
- **Opleidingen en seminars** voor bouwprofessionals die actief zijn in het Brussels Gewest: www.leefmilieu.brussels/opleidingenduboo

Premies voor vaklui van de collectieve huisvesting

Ook vaklui in de sector van de collectieve huisvesting kunnen een beroep doen op de steun die de federale en gewestelijke overheden hebben ingevoerd. Er zijn energiepremies (zie hoger) voor de gemeenschappelijke delen of installaties van appartementsgebouwen. Zelfstandigen, vrije beroepen en vennootschappen kunnen daarenboven aanspraak maken op een belastingaftrek. Dankzij de energie- en de renovatiepremies komen sociale verhuurkantoren in aanmerking voor een extra bonus. Sinds 2012 komen de openbare vastgoedmaatschappijen (OVM's) en het Woningfonds eveneens in aanmerking voor de lage-inkomenscategorie.

- **Leefmilieu Brussel News voor professionals:** gratis driemaandelijks tijdschrift. **U kan zich inschrijven op:** www.leefmilieu.brussels/abonnement
- **E-News voor professionals:** gratis maandelijkse elektronische nieuwsbrief. **U kan zich inschrijven op:** www.leefmilieu.brussels/abonnement

Meer info

Publicaties

Er zijn verschillende brochures en infofiches die kunnen dienen als leidraad voor verbeteringswerken aan uw gebouw. Bestel ze bij ons: 02 775 75 75, info@leefmilieu.irisnet.be

Website

Op www.leefmilieu.brussels/energie vindt u informatie over energieverbruik, de vrijmaking van de energiemarkt, hernieuwbare energie, de EPB-wetgeving (energieprestatie van gebouwen), energieaudits en de premies.

Individuele technische hulp

• voor gezinnen:

- » Energiehuis: 6 lokale kantoren waar u terecht kunt.
www.maisonenergiehuis.be/nl, 02 563 40 00
- » Netwerk Wonen: 10 Brusselse verenigingen die actief zijn omtrent stadsvernieuwing binnen de RVOHR-zone: www.netwerkwonnen.be, 02 529 90 27
- » De Stadswinkel: Brusselse vereniging voor info en advies omtrent stadsrenovatie en gewestelijke steun, 02 219 40 60, www.stadswinkel.be

• voor professionals:

- » de facilitator Duurzame Gebouwen: 0800 85 775

Redactie en herlezing: Rik De Laet, Florence Didion, Isabelle Degraeve, Hélène Dekker, Joke Dockx, Mathieu Molitor, Samuel de Surgères, Nicolas De Vos, Yves Mortehean, David Deweer, Geoffroy Knipping, Alain Beullens, An Verspecht, Dirk Steurs, Gaëtan Quinet, Corinne Bernair, Xavier Van Roy en Louis Grippa
Lay-out: Wim Didelez / Laurent Defaweux

Coördinatie: Isabelle Degraeve

Wettelijk depot: D/5762/2015/01

Fotocredits: TBWA p1; Wim Didelez p4-5; F. Thiry p4; Leefmilieu Brussel, Corel p6;

Pavel Losevsky p7; Aude Vanlathem p8; Thinkstock p10, 11, 14, 17, 18; Yvan Glavie p11, 15;

Nathalie Nizette p16; Minerva Studio - Fotolia.com p17; Ivan Put p18

Verantwoordelijk uitgevers: Frédéric Fontaine & Régine Peeters, Havenlaan 86C/3000 - 1000 Brussel

Gedrukt met plantaardige inkt op gerecycleerd papier

De teksten in deze publicatie dienen ter verduidelijking van wettelijke bepalingen.

Voor de werkelijke juridische draagwijdte verwijzen we naar de teksten in het Belgisch Staatsblad.